

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

The Effectiveness of the Operation According to the
Participatory Student Support System of the Schools
Under the Secondary Educational Service Area Office 12

¹ทัชชกร งามเลิศ, ²พระมหาสุพจน์ สุเมโธ และ ³พระครูพิจิตรศุภการ,

¹Tatchakorn Ngamlert, ²Phramahasupot Sumeto and ³Phakrupijit Suphakan

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาเขตนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat, Thailand.

¹tatchkorn@gmail.com

Received May 10, 2020; Revised July 12, 2020; Accepted August 25, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative

Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าบริหารงานทั่วไปหรือหัวหน้างานกิจการนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 213 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.996 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test), One-Way-ANOVA, (F-test) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Different) และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามเพศและอายุ ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพการทำงาน และการฝึกอบรม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทของครู เน้นการทำงานเป็นทีม มีวิธีการที่หลากหลาย 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน กำหนดนโยบาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ใช้ระบบเครือข่ายออนไลน์ในการคัดกรองและประเมินผล 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย พัฒนานักเรียนตามความต้องการและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา กำหนดนโยบายและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรม มีการกำกับ ติดตาม สรุป และรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และ 5) ด้านการส่งต่อกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีการประสานและส่งต่อข้อมูล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, การมีส่วนร่วม

Abstract

The purposes of this research included: 1) to study the effectiveness of the operation according to the participatory student support system of the schools under the Secondary Educational Service Area Office 12; 2) To compare the effectiveness of operation according to the participatory student support system of the schools under the Secondary Educational Service Area Office 12; and 3) to suggest guidelines for the development of the operation according to the participatory student support system of the schools under the Secondary Educational Service Area Office 12. This research was conducted by quantitative method. The total 213 samplings of the research included the school administrators, head of student affairs and the teachers responsible for the student support system in the academic year 2012. The instruments used were questionnaires with a confidence value of 0.996. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, standard deviation, T-test, One-Way-ANOVA and (F-test). The differences of the mean were tested in pair by LSD (Least Significant Different) method and the interview forms on the guidelines for improving of the operation according to the participatory student support system of the schools. The results of the study were as follows.

1. The overall effectiveness and by aspect of the operation according to the participatory student support system of the schools under the Secondary Educational Service Area Office 12, was found to be at a high level.

2. The effectiveness of the operation according to the participatory student support system of the schools under the Secondary Educational Service Area Office 12 classified by gender and age, school size, work experience and training in overall and by aspect was significantly different in statistics at 0.05 level.

3. The guidelines for developing the effectiveness of the operation according to the participatory student support system of the Secondary Educational Service Area Office 12 can be summarized by aspect as follows: 1) Studying individual student by enhancing knowledge and understanding of the role of teachers, focusing on teamwork and using various methods. 2) Screening students by defining policy, assigning clear responsible persons, using online network system in categorizing and evaluating; 3) Supporting students by focusing on participation of all parties, developing students

appropriating to their needs and ages; 4) Preventing and solving problems by defining policy, assigning clear responsible persons, collaborating with network partners in organizing activities, monitoring, following up, concluding and reporting the operation continuously; and 5) Transferring each case by defining a clear policy. Coordinating and transferring information, following up and evaluating the operation continuously.

Keywords: Effectiveness; Student Support System, Participation

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 การพัฒนานักเรียนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งในการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อบุคคลในสังคมในทางบวกแล้ว ก็ส่งผลกระทบในทางลบได้ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ซึ่งระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2561 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเสริมเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ

นโยบายและแผนปฏิบัติงานข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่ตอบสนองนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้โรงเรียนในสังกัดเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ให้ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีศักยภาพ เป็นทรัพยากรที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรมและมีชีวิตที่เป็นสุข โดยบุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมมือร่วมใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2562 : 41)

ผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงสนใจที่จะศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการดำเนินงานโรงเรียนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เฉพาะโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2562 จำนวน 71 โรงเรียน รวมผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนทั้งสิ้น จำนวน 3,097 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้างานบริหารงานทั่วไป จำนวน 1 คนและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน เฉพาะโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำนวน 213 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ และการฝึกอบรม

โดยการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานด้วยค่า (t-test) และการทดสอบสมมติฐานด้วยค่า (F-test/One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยรวม เรียบเรียงข้อมูล เพื่อนำมาเสนอแนวทางพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวม

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.19	0.50	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.38	0.36	มาก
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.30	0.36	มาก
4. ด้านการป้องกันและการแก้ปัญหา	4.26	0.44	มาก
5. ด้านการการส่งต่อ	4.34	0.52	มาก
รวม	4.29	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.38) รองลงมาคือ ด้านการการส่งต่อ ($\bar{X}$ = 4.34) ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.19)

2. ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพและการฝึกอบรม แสดงดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยรวม

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม	เพศ	n	$\bar{X}$	SD	t	Sig
1. เพศ	ชาย	171	4.35	0.40	4.70*	0.00
	หญิง	42	4.05	0.23		
2. ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	14	3.98	0.20	-	0.00
	ปริญญาโทขึ้นไป	199	4.32	0.39		

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามเพศและตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดีและแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามอายุ ตามขนาดของโรงเรียน ตามประสิทธิภาพการทำงานและการฝึกอบรม

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. อายุ	ระหว่างกลุ่ม	1.05	2	0.52	3.52*	0.03
	ภายในกลุ่ม	31.20	210	0.15		
	รวม	32.25	212			
2. ขนาดโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	11.73	2	5.87	60.06*	0.00
	ภายในกลุ่ม	20.51	210	0.10		
	รวม	32.25	212			

3. ประสพการณ์การทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.50	2	0.25	1.66	0.19
	ภายในกลุ่ม	31.74	210	0.15		
	รวม	32.25	212			
4. การฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	1.01	2	0.50	3.40*	0.04
	ภายในกลุ่ม	31.24	210	0.15		
	รวม	32.25	212			

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามอายุ จำแนกตามขนาดโรงเรียน และจำแนกตามการฝึกอบรม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อจำแนกตามประสพการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ดังนี้ โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายการส่งต่อนักเรียน และจัดทำระบบการส่งต่อนักเรียนทั้งภายใน และภายนอก สถานศึกษาให้มีความชัดเจน มีผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน มีการจัดประชุมบุคลากรทุกฝ่าย ตัวแทนนักเรียน ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจต่อความสำคัญของการส่งต่อนักเรียน รวมไปถึงชี้แจงกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา ตลอดจนเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสร้างแนวทางการส่งต่อนักเรียน ในการดำเนินงานต้องประสานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างความร่วมมือเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนหรือการให้คำปรึกษาในสถานศึกษาแทนการส่งต่อไปหน่วยงานภายนอก เช่น การเชิญบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกมาจัดกิจกรรมสังคมบำบัดแก่นักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น สิ่งสำคัญคือการส่งต่อนักเรียนทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาควรมีการเชิญผู้ปกครอง มาร่วมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนต้องมีการกำกับ ติดตามการดำเนินการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกันในแต่ละฝ่ายและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่ มีการสรุป และประเมินผลเพื่อทบทวนระบบการส่งต่อนักเรียนภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม 5 ด้าน พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานบริหารงานทั่วไปและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการกำหนดแนวนโยบายในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่ให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการกำหนดนโยบาย การช่วยเหลือ อย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจงในการดำเนินงานให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนให้รับทราบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับ ผล พรหมทอง (2552: 77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านการคัดกรองนักเรียนมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผล พรหมทอง (2555: 66) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในด้านการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของรองรัตน์ ทองมาลา (2558: 117) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรองรัตน์ ทองมาลา (2558: 117) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับของ ผล พรหมทอง (2552: 79) พบว่า การคัดกรองนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการคัดกรองนักเรียนเป็นการแยกกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นต่อไป เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูมีการใช้แบบประเมินคุณลักษณะของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการคัดกรองและโรงเรียนมีหลักเกณฑ์หรือวิธีการคัดกรอง จัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูมีการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เพื่อเป็นข้อมูลในการคัดกรองนักเรียนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 ด้านส่งเสริมนักเรียน พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายว่า การส่งเสริมนักเรียน คือการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา มีคุณภาพมากขึ้น มีความภูมิใจในตนเองด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง การส่งเสริมและพัฒนาประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผล พรหมทอง (2555: 79) ได้ศึกษาเรื่อง “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4” ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการส่งเสริมนักเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมการส่งเสริมนักเรียนในโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้มีการวางแผนและจัดกิจกรรมโฮมรูมมากที่สุด โดยครูที่ปรึกษามีการพูดคุยให้คำปรึกษาและบันทึกข้อมูลนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับงานวิจัยของ รองรัตน์ ทองมาลา (2558: 117) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการ

คัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อการร่วมมือช่วยเหลือนักเรียน และการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี หรือยุวกาชาด เพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนตามศักยภาพ ด้านการส่งเสริมนักเรียนพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะต้องหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้นตามลำดับ ดังนี้ คณะครูจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน คณะครูจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน คณะครูมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม คณะครูมีการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี และ คณะครูจัดกิจกรรมกีฬา เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนแสดงความสามารถของตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการจัด แนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม และมีคู่มือการโฮมรูมและมีการบันทึกการจัดกิจกรรมโฮมรูม ส่วนโรงเรียนมีการสนับสนุนชื่นชม ยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณความดีตามระเบียบของ โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญา พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายว่า การป้องกันและแก้ไขปัญา คือการดูแลเอาใจใส่และช่วยนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล รุ่งโรจน์แสงจินดา (2556:132) พบว่า ควรสังเกตความต้องการพฤติกรรมนักเรียนเพื่อช่วยเหลือได้ถูกจุด กระตุ้นเสริมสร้างความมั่นใจให้เกิดในตัวเด็ก ต้องทำต่อเนื่องและจริงจังเป็นปัจจุบัน ขอความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง ให้ช่วยป้องกันแก้บุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ ครูสนทนา พูดคุย สร้างความสนิทสนมให้กับนักเรียนให้มากขึ้น ศึกษาข้อมูลและขอความร่วมมือในการป้องกันผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครูแนะแนวฯ และครูสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

1.5 ด้านการส่งต่อ ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายว่า การส่งต่อเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น หรือกรณีที่เด็กมี

ความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความต้องพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับรองรัตน์ ทองมาลา (2558:117) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสภะบุรี ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือ การให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณีของครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา และการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้เกี่ยวข้อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การพิจารณาร่วมกันระหว่างคณะครูเพื่อส่งต่อภายนอก

2. ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน ประสพการณ์การทำงาน การฝึกอบรม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน รายละเอียดดังนี้

2.1 จากการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยเพศชายจะมีประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดีกว่าเพศหญิงในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรชัย เสงฆชุตีรัตน์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จากการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีอายุแตกต่างกันประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานบริหารงานทั่วไปและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษาเป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะ มีความรู้ความเข้าใจ และ

ต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน จึงทำให้ผู้ที่มีอายุต่างกันมีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษาต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล รุ่งโรจน์แสงจินดา (2556: 135) ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการใช้หลักจิตวิทยาของโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางบอน สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับปฏิบัติงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามอายุ ต่ำกว่า 30 ปี และ 30 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จากการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานบริหารงานทั่วไปและครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือมากกว่า สอดคล้องกับรองรัตน์ ทองมาลา (2558: 121) ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี” พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ต่างก็มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรง ในขณะที่ผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารรู้จักสภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารและครูที่มีการศึกษาต่างกัน ต่างมีแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่แตกต่างกัน

2.4 จากการเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีประสิทธิผลการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่า

โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่งบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานหรือมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนมากกว่า ไม่สอดคล้องกับรองรัตน์ ทองมาลา (2558: 123) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต่างมีเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันทำให้มีความเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่แตกต่างกัน

2.5 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีประสิทธิผลการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานบริหารงานทั่วไปและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสบการณ์จะเข้าใจในหลักการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มากกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับนริศรา จูแยม (2555: บทคัดย่อ) พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดระยอง ที่จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งการทำงานและขนาดโรงเรียนมีความเห็นไม่ต่างกัน

2.6 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีประสิทธิผลการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานบริหารงานทั่วไปและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมมากกว่า จะมีความรู้ ความเข้าใจหลักการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักจิตวิทยาสำหรับใช้ในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่า สอดคล้องกับสุลาลัย ทองดี (2560: 98) พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนก ตามการเข้าร่วมอบรมโดยภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนมีการวางแผนงาน/โครงการด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นความลับเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ดูแลนักเรียนและตัวนักเรียนเองและมีการนำผลจากการติดตามประเมินผลมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนมีการวางแผนงาน/โครงการด้านการคัดกรองนักเรียนมีการแต่งตั้งให้มีครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผลการคัดกรองนักเรียน และมีการติดตามประเมินผลการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนเพื่อง่ายต่อการจัดกลุ่มนักเรียนและการส่งเสริมนักเรียนต่อไป ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนมีการมอบหมายเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมนักเรียนที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการดำเนินการส่งเสริมนักเรียน มีการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนในกลุ่มต่างๆ ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนต้องเก็บข้อมูลนักเรียนที่ได้ช่วยเหลือไว้เป็นความลับไม่เปิดเผยให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องได้ทราบ นำผลจากการป้องกันและการแก้ไขปัญหามาใช้ในการปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มนักเรียนมากยิ่งขึ้น มีการติดตาม ประเมินผล การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง ด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรมีการวางแผนงาน/โครงการด้านการส่งต่อที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553), *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)*.
- เมตต์ เมตการุณจิต. (2553), *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์.
- ชยาภรณ์ ศฤงคารทวีกุล. (2557), *การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือ*

- นักเรียนกลุ่มเสี่ยง สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. เตรียมศักดิ์ อินอุเทน. (2551), ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นริศรา จูแย้ม. (2555), การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ผล พรหมทอง. (2555),ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรชัย เชวงชุตีรัตน์. (2553), การปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชดำเนิน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รองรัตน์ ทองมาลา. (2558), การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วิไล รุ่งโรจน์แสงจินดา. (2556), การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการใช้หลักจิตวิทยาของโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางบอน สังกัดกรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุลาลัย ทองดี. (2560), แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2.บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. (2562), แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

